

Ј.З.У. Центар за јавно здравје – Скопје
Одделение за социјална медицина

Чекори и фази во процесот на пополнување на пријавите за ХНБ

Доц. д-р В. Симоновска

2018, ноември

Вовед

- **Дијабетес мелитус** е хронична болест со голем број хронични компликации и предвремена смртност на пациентите. Се проценува дека најмалку 10% од здравствените буџети во развиените земји се трошат за нејзино лекување (International Diabetes Federation. Diabetes Atlas. 6th ed. International Diabetes Federation; 2013).
- Истражувањата во **Република Хрватска** покажале дека во возрастната група од 18-65 години има над 170 000 луѓе со дијабетес, од кои околу 70 000 (42%) не знаат за болеста. Во оваа возрастна група, распространетоста била 6,1%, а во понапредна возраст уште поголема (помеѓу 15 и 20%), такашто вкупната преваленца се проценува на околу **9%** кај возрасни (18+ години), што изнесува скоро 300 000 лица. Дијабетот е меѓу 10-те водечки причини за смрт во Република Хрватска (<http://crodiab.continuum.hr>, пристапено, септември 2018).
- Преваленцата на **дијабетес мелитус** во Р. Македонија во 2016 година изнесува **3,7%** (HFA-DB) World Health Organization Regional Office for Europe *Updated: 15 June 2018*).

Цел

- Со цел да се подобри здравствената заштита на лицата со дијабет потребно е да се утврди инциденцата и преваленцата на дијабетот, зачестеноста на акутните и хроничните компликации кои ги предизвикува преку клиничките индикатори и морталитетот на национално ниво, за што е неопходен **Национален регистар** на луѓето со дијабетес мелитус.
- Националниот регистар има големо значење за планирање на превентивните активности и за намалување на трошоците за здравствена заштита, т.е. за унапредување на постоечката и обезбедување на подобра грижа за пациентите.

„Индивидуалниот извештај за шеќерна болест, Образец МЗС-02“ содржи основен сет на податоци кои се базични по својот карактер. По својата структура тој е индивидуален извештај, кој временски има месечно ниво на пријавување.

Закон за евиденции во областа на здравството (Сл. весник на Република Македонија бр.20/2009; 53/2011 и 164/2013)

Евиденциите се извор на податоци за статистички истражувања во областа на здравството и се користат за :

- Следење и проучување на здравствената состојба на населението;
- Програмирање и планирање мерки за здравствена заштита;
- Научни истражувања;
- Потреби на локалната самоуправа;
- Потреби за одбрана на земјата;
- Информирање на јавноста;
- Извршување на меѓународни обврски на државата;
- Други службени цели;
- Потреби на поединци за остварување на одредени права.

Прв чекор - собирање информации и запис

- ❑ Значи, ако ги **имате еднаш годишно собрани сите докази потребни за пријава**, сте обезбедиле предуслови за најдобрата можна нега на своите пациенти.
- ❑ Податоците согласно Законот за евиденции во областа на здравството („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/2009; 53/2011 и 164/2013) **еднаш годишно се доставуваат до Центарот за јавно здравје, не подоцна од 5 – от ден во тековниот месец за претходниот период.**
- ❑ **Собраните информации потребни за пријава**, се внесуваат во Дневникот за хронични незаразни болести во вашата ординација како запис, т.е. доказ.

Втор чекор – Препораки за пополнување на „Индивидуален извештај за шеќерна болест“

1. На пријавување подлежат лица заболени од дијабет, блок E10-E14 во МКБ -10.
2. Општите податоци за пациентот и за ординацијата која ја доставува пријавата треба да бидат во целост и јасно пополнети.
3. Дијагнозата на заболувањето и шифрата по МКБ - 10 задолжително да содржи и супкатегорија (четвртиот знак) од алфанумеричката ознака (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9) како класификација на компликациите.
Пр. E11.3 *Diabetes mellitus* со офталмични компликации (дијабетична катаракта или ретинопатија).
4. Задолжително да биде пополнето: потврдата за лабораториски наод, датумот на првото утврдување на заболувањето (дијагнозата), датата на пријавување на дијагнозата, видот на шеќерната болест, видот на лекувањето и исходот од лекувањето.

Трет чекор – Испраќање на пријавата

„Не подоцна од петтиот ден во тековниот месец, а пријавувањето да се однесува за месецот кој изминал.“

Блокови на болести кои се користат за шифрирање според МКБ-10

1. Акутна ревматична треска (I00-I02)
2. Бубрежна инсуфициенција (N18.0-N18.9)
3. Ишемични болести на срцето (I20-I25)
4. **Шеќерна болест (E10-E14)**
5. Психози (F20-F29)
6. Сообраќајна траума (S00-T14), со надворешна причина (V01-V99)
7. Малигни неоплазми (C00-C97)
8. Интоксикација (труење) (T36-T65), со надворешна причина –самоповредување (X60-X84), обид за нанесување на телесна повреда (X85-Y09), настан со неутврдена намера (Y10-Y34)
9. Алкохолизам и други зависности (F10-F19)
10. Професионални заболувања, пр. J60-J70.

Многу важно

**ВОДЕЊЕТО НА ЕВИДЕНЦИИТЕ Е
СОСТАВЕН ДЕЛ НА СТРУЧНО -
МЕДИЦИНСКАТА РАБОТА НА
ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ И
ЗДРАВСТВЕНИТЕ РАБОТНИЦИ И
СОРАБОТНИЦИ.**

Искуство на ЈЗУ Центар за јавно здравје - Скопје

- ❑ Од здравствените установи во Скопје годишно пристигнуваат околу 16 000 пријави;
- ❑ Кодекси за шифрирање на пријавите за ХНБ се објавени на веб страната на ЦЈЗ-Скопје www.cph.mk во делот Препораки и Класификации;
- ❑ Спецификацијата за пријавите се пополнува во два примероци. Едниот од примероците е потврда дека пријавите се предадени и треба да се приложи при инспекциските контроли. Ова треба да биде потврдено со параф од здравствен статистичар и факсимил од доктор во ЈЗУ ЦЈЗ-Скопје
- ❑ Спецификацијата е објавена на веб страната на ЈЗУ ЦЈЗ-Скопје.

Пример бр. 1: Старост на пациентот - 71 година, поставена дијагноза E10.0, дата на прво откривање на болеста, 1992 година (на 49 години)

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Образец МЗС 02
Закон за евиденција во областа на здравството ("Сл. весник на РМ" бр. 37/79)

Здравствена организација: Приватна здравствена установа
Организациона реден број: _____

Место: Бр. 10
Општина: СКОПЈЕ год. _____

ИНДИВИДУАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ШЕКЕРНА БОЛЕСТ

1. Име и презиме (за мажени и моминско): _____
единствен матичен број од л.к. _____

2. Пол: _____
- машки _____ 1
- женски _____ 2

3. Ден, месец и година на раѓањето: 15.10.1943

4. Националност: Македонци

5. Брачна состојба:
- неженет - немажена _____ 1
- женет - мажена _____ 2
- вдовец - вдовица _____ 3
- разведен - разведена _____ 4

6. Занимање: Училишник
(кус опис на работата што ја врши) _____

7. Место и адреса на постојано живеење:
Место: Скопје Општина: Скопје
Ул. и бр.: Београдска 111-9

8. Вид на здравствена заштита:
- Задолжителен вид на здравствена заштита _____ 1
- здравствена заштита на работници која се остварува со обем договорен во рамките, односно преку СИЗ за здравствена заштита _____ 2
- здравствена заштита на земјоделци која се остварува со обем договорен во рамките, односно преку СИЗ за здравствена заштита _____ 3
- здравствена заштита што се обезбедува за случаи на несреќи при работа и професионални заболувања _____ 4

9. Регистарски број (од здрав. легитимација): 483421001
Шифра на дејност (од здрав. легитимација): _____

10. Дијагноза: E10.0
а) клиничка: _____
(Шифра - МКБ) _____

б) лабораториски наод:
- има _____ 1
- нема _____ 2

11. Дата на првото утврдување на дијагнозата:
ден 18 месец 02 година 1992

12. Дата на пријавување на дијагнозата:
ден 08 месец 01 година 2014

13. Вид на шекарната болест:
- латентен _____ 1
- субклиничен _____ 2
- манифестен - инсулин зависен _____ 3
- манифестен - инсулин независен _____ 4

14. Вид на лекувањето:
а) - со диета и со лекови _____ 1
- со диета _____ 2
- со инсулин од почетокот на лекувањето _____ 3
- со инсулин во покасна фаза на лекувањето _____ 4
б) амбулантно - поликлинички _____
- стационарно _____

15. Исход на лекувањето:
- излекуван _____ 1
- подобрен _____ 2
- неизлекуван _____ 3
- умрел - обдуциран _____ 4
- умрел - необдуциран _____ 5

Дата: 08.01.2014

Забелешка: Се пријавува заболувањата со шифра по X-та ревизија на Меѓународната класификација на болестите.

Пример бр. 2: Старост на пациентот - 61 година, поставена дијагноза E11.0, што значи дека пациентот е во состојба на дијабетична кома

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Образец МЗС 02
Закон за евиденција во областа на здравството ("Сл. весник на РМ", бр. 37/79)

II
матичен број
Организациона единица
Место Македони
Општина Гази Таба

ИНДИВИДУАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ШЕКЕРНА БОЛЕСТ

1. Име и презиме (за мажени и жени):
[Redacted]

- единствен матичен број од л.к. [Redacted]

2. Пол
- машки 1
- женски 2

3. Ден, месец и година на раѓањето
05.02.1953

4. Националност РОМАНС

5. Брачна состојба:
- неженет - немажена 1
- женет - мажена 2
- вдовец - вдовица 3
- разведен - разведена 4

6. Занимање романски
(кус опис на работата што ја врши)

7. Место и адреса на постојано живеење:
Место Македони Општина Гази Таба
Ул. и бр. Ул. Марсиски 49

8. Вид на здравствена заштита:
- Задолжителен вид на здравствена заштита 1
- здравствена заштита на работници која се остварува со обем договорен во рамките, односно преку СИЗ за здравствена заштита 2
- здравствена заштита на земјоделци која се остварува со обем договорен во рамките, односно преку СИЗ за здравствена заштита 3
- здравствена заштита што се обезбедува за случаи на несреќи при работа и професионални заболувања 4

9. Регистарски број (од здрав. легитимација) 1280000003
Шифра на дејност (од здрав. легитимација)

262

10. Дијагноза
а) клиничка D10.1 mell II (Шифра - МКБ) E11.0

б) лабораториски наод:
- има 1
- нема 2

11. Дата на првото утврдување на дијагнозата
ден 21 месец 01 година 2013

12. Дата на пријавување на дијагнозата
ден 29 месец 01 година 2013

13. Вид на шеќерната болест
- латентен 1
- субклиничен 2
- манифестен - инсулин зависен 3
- манифестен - инсулин независен 4

14. Вид на лекувањето
а) - со диета и со лекови 1
- со диета 2
- со инсулин од почетокот на лекувањето 3
- со инсулин во покасна фаза на лекувањето 4
б) - амбулантно - поликлинички AA
- стационорно

15. Исход на лекувањето:
- излекуван 1
- подобрен 2
- неизлекуван 3
- умрел - обдуциран 4
- умрел - необдуциран 5

Дата 29.01.2014

Лекар, [Signature]

Забелешка: Се пријавува заболувањата со шифра по X-та ревизија на Меѓународната класификација на болестите.

Пример бр. 3: Старост на пациентот - 75 години, поставена дијагноза дијабет тип 2, поставена 1989 година, а во 2014 година нема компликации и има подобрена состојба

248

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Здравствена организација _____ матичен број _____
Организациона единица _____ реден број _____
Место _____
Општина _____

Образец МЗС 02
Закон за евиденција во областа на здравството ("Сл. весник на РМ", бр. 37/79)

ИНДИВИДУАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ШЕКЕРНА БОЛЕСТ

1. Име и презиме (за мажени и мрминско) _____

- единствен матичен број од л.к. _____

2. Пол
- машки _____
- женски

3. Ден, месец и година на раѓањето
07-08-1939

4. Националност _____

5. Брачна состојба:
- неженет - немажена _____ 1
- женет - мажена 2
- вдовец - вдовица _____ 3
- разведен - разведена _____ 4

6. Занимање _____
(кус опис на работата што ја врши)

7. Место и адреса на постојано живеење:
Место _____ Општина _____
Ул. и бр. _____

8. Вид на здравствена заштита:
- Задолжителен ид на здравствена заштита
- здравствена заштита на работници која се остварува со обемдоговорен во рамките, односно преку СИЗ за здравствена заштита _____ 2
- здравствена заштита на земјоделци која се остварува со обем договорен во рамките, односно преку СИЗ за здравствена заштита _____
- здравствена заштита што се обезбедува за случаи на несреќи при работа и професионални заболувања _____

9. Регистарски број (од здрав. легитимација) _____
Шифра на дејност (од здрав. легитимација) _____

10. Дијагноза
а) клиничка: Directly related type II
(Шифра - МКБ) _____

б) лабораториски наод:
- има 1
- нема _____ 2

11. Дата на првото утврдување на дијагнозата
ден _____ месец _____ година 1989

12. Дата на пријавување на дијагнозата
ден 17 месец 01 година 2014

13. Вид на шеќерната болест
- латентен _____
- субклиничен _____ 2
- манифестен - инсулин зависен _____ 3
- манифестен - инсулин независен 4

14. Вид на лекувањето
а) дијета и со лекови
- со дијета _____ 2
- со инсулин од почетокот на лекувањето _____ 3
- со инсулин во покасна фаза на лекувањето _____ 4

б) амбулантно - поликлинички
- стационарно _____

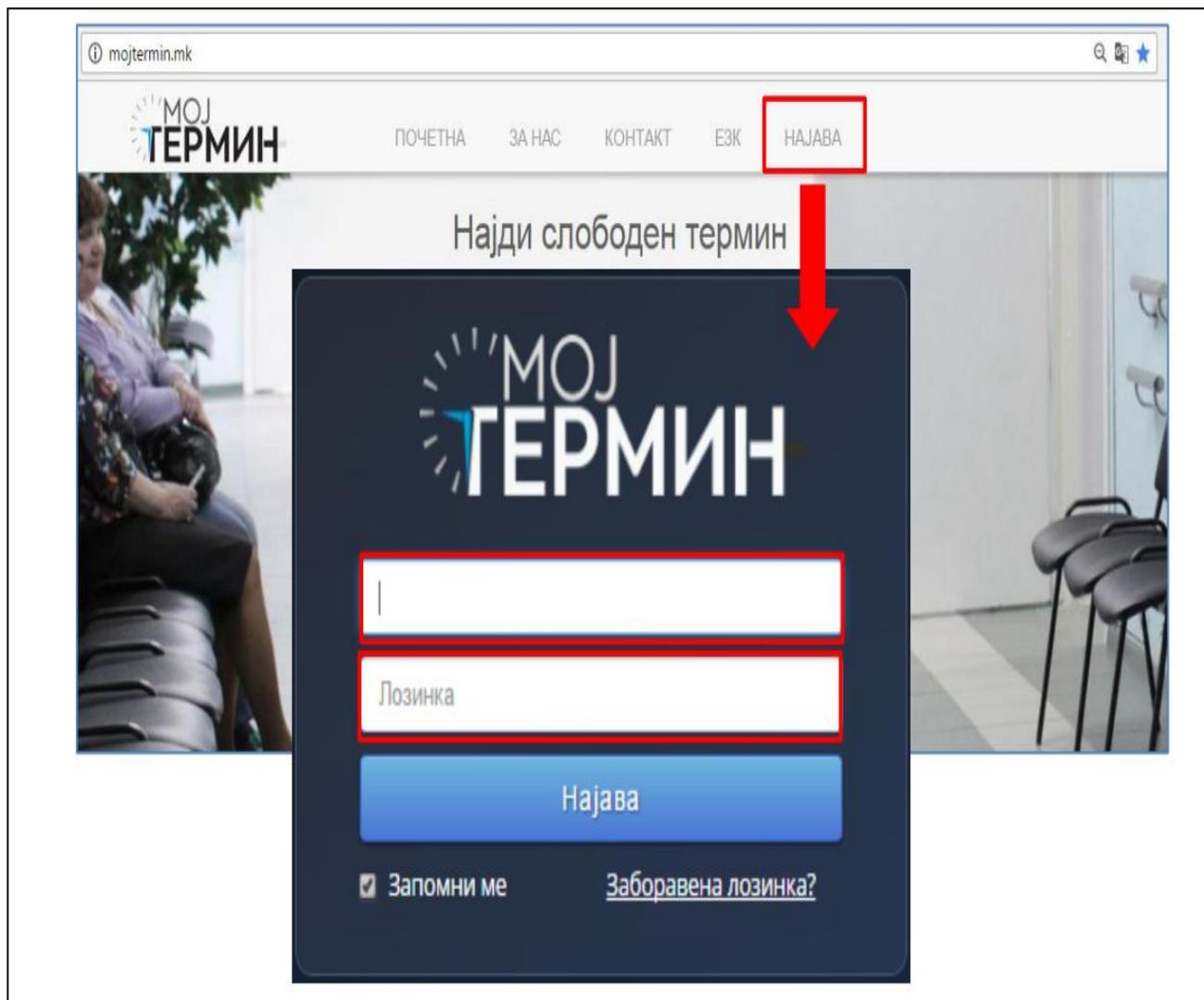
15. Исход на лекувањето:
- излекуван _____ 1
- подобен _____ 2
- неизлекуван _____ 3
- умрел - обдуциран _____ 4
- умрел - необдуциран _____ 5

Дата 17 Јуни 2014

М.П. _____
Пекар _____

Забелешка: Се пријавува заболувањата со шифра по X-та ревизија на Меѓународната класификација на болестите.

Најава во системот на „Мој термин“

mojtermin.mk

МОЈ ТЕРМИН

ПОЧЕТНА ЗА НАС КОНТАКТ ЕЗК **НАЈАВА**

Најди слободен термин

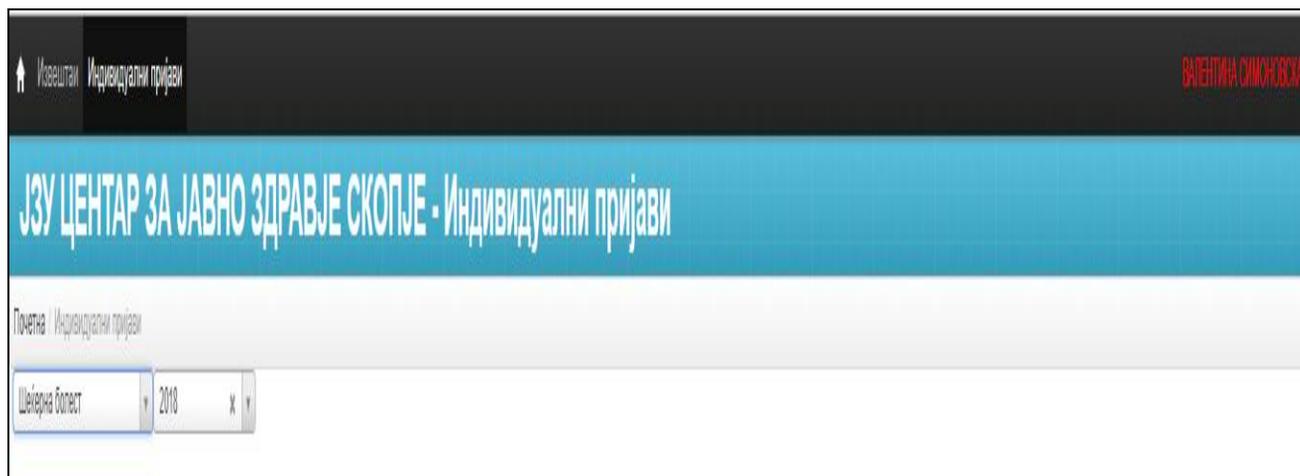
МОЈ ТЕРМИН

|

Лозинка

Најава

Запомни ме [Заборавена лозинка?](#)

Иновации Индивидуални пријави

ВАЛЕНТИНА СИМОНОВСКА

ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ СКОПЈЕ - Индивидуални пријави

Почетна / Индивидуални пријави

Шеќерна болест 2018

Приказ на податоци поврзани со лекарот

Податоци за лекарот	Податоци за установата	Податоци за пациентот	Медицински податоци
Пронајди лекар			
Име и презиме на лекар кој иницирал пријавување *	<input type="text"/>		
Факсимил на лекар кој иницирал пријавување *	<input type="text"/>		
Број на лиценца кој иницирал пријавување *	<input type="text"/>		
Дата на иницирање *	<input type="text" value="Дата на иницирање"/>		
Име и презиме на лекар кој пријавува *	<input type="text"/>		
Факсимил на лекар кој пријавува *	<input type="text"/>		
Број на лиценца на лекар кој пријавува *	<input type="text"/>		
Дата на пријавување *	31.01.2017		
<input type="button" value="Зачувај"/>	<input type="button" value="Назад"/>		

Приказ на податоци поврзани со установата

Податоци за лекарот	Податоци за установата	Податоци за пациентот	Медицински податоци
	Иницијатор		Пријавувач
Здравствена установа (ЈЗУ/ПЗУ) *	<input type="text" value="Здравствена установа (ЈЗУ/ПЗУ)"/>	Здравствена установа (ЈЗУ/ПЗУ) *	<input type="text" value="Здравствена установа (ЈЗУ/ПЗУ)"/>
Единствен матичен број на субјектот (Единствен даночен број) *	<input type="text"/>	Единствен матичен број на субјектот (Единствен даночен број) *	<input type="text"/>
Населено место *	<input type="text" value="Населено место"/>	Населено место *	<input type="text" value="Населено место"/>
Општина *	<input type="text" value="Општина"/>	Општина *	<input type="text" value="Општина"/>
<input type="button" value="Зачувај"/>	<input type="button" value="Назад"/>		

Приказ на податоци поврзани со пациентот

Податоци за лекарот	Податоци за установата	Податоци за пациентот	Медицински податоци
Име и презиме	<input type="text"/>	Дали живее во вонбрачна заедница *	Да ☐ Не ☐
Име на родител *	<input type="text"/>	Брачна состојба (законска) *	Брачна состојба (законска) ▾
Адреса	<input type="text"/>	Степен на стручна подготовка (според МСКОБ 2011-ISCED 2011) *	Степен на стручна подготов... ▾
Место	<input type="text"/>	Економски статус *	Економски статус ▾
Општина	<input type="text"/>	Колку години е на таа работа *	<input type="text"/>
ЕМБГ	<input type="text"/>	Дејност. национална класификација на дејности *	Одбери ▾
ЕЗБО	<input type="text"/>	Занимање *	Одбери ▾
Пол *	<input type="text"/>	Основ на осигурување	<input type="text"/>
Датум на раѓање	<input type="text"/>	Телефон за контакт *	<input type="text"/>
Место на раѓање *	Место на раѓање ▾	e-mail (електронска пошта)	<input type="text"/>
Државјанство *	Државјанство ▾		
Етничка припадност *	<input type="text"/>		
Вероисповест *	Вероисповест ▾		

Приказ на медицински податоци

Податоци за лекарот	Податоци за установата	Податоци за пациентот	Медицински податоци
Број на историја (за вонстационарни се внесува бр на картон или дневник)	<input type="text"/>		Семејна анамнеза
Главна дијагноза - Вид на шеќерна болест *	Главна дијагноза - Вид на ше... ▾		Дали некој во блиското семејство по крвно сродство беледел од шеќерна болест *
Дата на посета кај лекар *	<input type="text"/>		Сродство *
Дата на првото утврдување дијагнозата *	Дата на првото утврдување ▾		<input type="text" value="Сродство"/>
Шеќерната болест е потврдена *	Одбери ▾		<input type="text" value="Дијагноза"/>
Симптоми при манифестација на болеста *	Специфицирај <input type="text"/>		Вид на лекувањето според здравствената установа *
Телесна тежина во (кг) *	<input type="text"/>		<input type="text" value="Вид на лекувањето според зд..."/>
Висина (во cm) *	<input type="text"/>		Вид на лекувањето според спроведената терапија *
BMI			<input type="text" value="Вид на лекувањето според сп..."/>
	Повод за манифестација на болеста		Дали постојат компликации
Коронарна артериска болест	Да ☒		Не ☐
Медикаменти	<input type="text"/>		Дијагноза на прва компликација
Други болести и состојби (шифра МКБ)	Одбери ▾		<input type="text" value="Дијагноза на прва компликација"/>
Друго	Друго <input type="text"/>		Дата на утврдување на прва компликација
			<input type="text" value="Дата на утврдување на прв..."/>
			Други компликации (шифра МКБ)
			<input type="text" value="Други компликации (шифра М..."/>
			Последици
			<input type="text" value="Последици"/>

Приказ на медицински податоци за корекција

Извештаи Индивидуални пријави ВАЛЕНТИНА СИМОНОВСКА

Шејерна болест 2018 x

[REDACTED] (76)

Податоци за лекарот Податоци за установата Податоци за пациентот Медицински податоци

Број на историја (за вонстационарни се внесува бр на картон или дневник)

Главна дијагноза - Вид на шејерна болест *

Дата на посета кај лекар *

Дата на првото утврдување дијагнозата *

Шејерната болест е потврдена *

Симптоми при манифестација на болеста *

Телесна тежина во (кг) *

Висина (во cm) *

BMI

Повод за манифестација на болеста

Коронарна артериска болест

Медикаменти

Други болести и состојби (шифра МКБ)

Друго

Семејна анамнеза

Дали некој во блиското семејство по крвно сродство боледувал од шејерна болест *

Вид на лекувањето според здравствената установа *

Вид на лекувањето според спроведената терапија *

Дата на отпочување на лекување со инсулин *

Дали постојат компликации

Дијагноза на прва компликација *

Дата на утврдување на прва компликација

Други компликации (шифра МКБ)

Последици

Назад

Приказ на постапка за внесување забелешка кон погрешно пополнета пријава

Извештаи Индивидуални пријави ВАЛЕНТИНА СИМОНОВСКА

ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ СКОПЈЕ - Индивидуални пријави

Почетна Индивидуални пријави

Шејерна болест 2018 x

Ресетирај го сортирањето Број на редници: 10

#	Тип на регистар	Пациент	Датум	Датум на пристигнување на пријава до ЦЗЗ	Датум на повторно пристигнување на пријава до ЦЗЗ	Датум на враќање на пријава од ЦЗЗ до лекар	Забелешка од ЦЗЗ	Статус
1	Шејерна болест	██████████ (57)	24.08.2018	26.10.2018				Потврди Врати пријава
2	Шејерна болест	██████████ (76)	18.09.2018	26.10.2018				Потврди Врати пријава
3	Шејерна болест	██████████ (79)	20.08.2018	20.08.2018	26.10.2018	25.10.2018	Шифрата E11.0 означува дека пациентот е во кома????	Потврди Врати пријава
4	Шејерна болест	██████████ (56)	17.09.2018	26.10.2018				Потврди Врати пријава
5	Шејерна болест	██████████ (81)	10.01.2018	26.10.2018				Потврди Врати пријава

Врати пријава

Пријавата ќе биде вратена кај матичниот лекар

Забелешка

Корегирајте ја шифрата на болест, бидејќи се работи за дијабет тип 2. Внесете ги компликациите како 4-ти знак од шифрата на болест, бидејќи сте означиле дека постојат. Внесете датум на утврдување на компликациите.

Врати

Откажи

Внес на параметри потребни за генерирање на излезни извештаи

↑ Извештаи Индивидуални пријави

ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ СКОПЈЕ - Извештаи

Почетна / Извештаи

Тип на регистар

Потребно е генерирање на

на

Тип на извештај

- Извештај за број на одобрени пријави по пол
- Извештај за број на одобрени пријави по Возрасни групи
- Извештај за број на одобрени пријави по Националност
- Извештај за број на одобрени пријави по Општина на пријавување
- Извештај за број на одобрени пријави по Главна дијагноза
- Извештај за број на вратени пријави од ЦЈЗ до лекар со состојба
- Листа на сумарни податоци

↑ Извештаи Индивидуални пријави

ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ СКОПЈЕ - Извештаи

Почетна / Извештаи

Тип на регистар

Потребно е генерирање на

на

Тип на извештај

- Извештај за број на одобрени пријави по пол
- Извештај за број на одобрени пријави по Возрасни групи
- Извештај за број на одобрени пријави по Националност
- Извештај за број на одобрени пријави по Општина на пријавување
- Извештај за број на одобрени пријави по Главна дијагноза
- Извештај за број на вратени пријави од ЦЈЗ до лекар со состојба
- Листа на сумарни податоци

Листа на сумарни податоци

Summarize_report_...xls

